

EDUCAȚIA TINERILOR, UN PROCES CU MULTE VARIABLE

EDUCATION OF YOUNG PEOPLE, A PROCESS WITH MANY VARIABLES

Ph.D. Marian DURBĂCEA-BOLOVAN

Universitatea "Constantin Brancusi" din Tg-Jiu
Facultatea de Științe Tehnice, Medicale și Comportamentale
e-mail: durbymar@yahoo.com

Abstract

HUMAN BEING IS BROUGHT IN DIFFICULTY SITUATIONS COMPLETELY AND COMPLETELY DIFFERENT, WHERE THE AFFECTIVE STATES, HIS EMOTIONAL RELATIONS AND TRADITIONAL TYPES ARE ALL INSUFFICIENT.

TOMORROW'S SCHOOL MUST GUARANTEE EVERY CHILD A MINIMUM RANDEMENT IN THE USE OF FUNDAMENTAL SKILLS BY USING THEIR OWN LEARNING RHYTHMS FOR EACH INDIVIDUAL, THE CHILD LEARNING TO COPE WITH THE NEW AND VERY DIVERSE DEMANDS OF LIFE.

Keywords: *EDUCATION, YOUNG PEOPLE, THE SCHOOL OF TOMORROW, INFORMATION FLOW*

INTRODUCERE

A devenit un adevărat leitmotiv al ultimelor decenii ideea că fluxul informațional care invadează societatea actuală, mutațiile tehnico-științifice fără precedent pe care le trăiește, astăzi omenirea impune educației să se modifice din toate componentele ei – ca sistem, structuri și conținut în sfera didacticii și a tehnologiei educaționale.

Reînviind din litera și spiritul cărților fundamentale ale științelor educației – „Didactica magna” (Comenius), „Câteva păreri asupra educației”(John Locke), „Emil sau despre educație”(Jean Jaques Rousseau), „Leonard și Gertruda”, „Cum își învață Gertruda copiii” (Pestalozzi), „Pedagogia generală” (Hrbart) – vechile orizonturi ale educației constau preponderent în formarea caracterului a ideilor și a opiniilor.

În prezent, scopul și natura educației cer o revizuire a poziției față de formația intelectuală, având ca punct de plecare faptul că viața societății moderne solicită, mai mult ca oricând, rațiunea, capacitatea de înțelegere umană. Omul este pus adesea în situații dificile, complicate și deosebit de variate, în fața cărora stările afective, relațiile sale emoționale și deprinderile de tip tradițional sunt cu totul insuficiente.

Extraordinara capacitate a speciei umane de a modifica permanent condițiile de viață pentru a-și crea propriul său mediu de existență este fructul imaginației și al dorinței de a transforma posibilul în realități. În acest context, educația intelectuală depinde de o serie de factori de prim ordin, unii dintre aceștia fiind luați prea puțin în considerare. Astfel, activitatea în colectiv și participarea tinerilor la viața socială contribuie la educația morală, dar sunt și sursa

îmbogățirii intelectuale, prin intermediul observării mediului, al proiectării, al luării de decizii, al desfășurării anumitor acțiuni etc..

O educație intelectuală, în adevăratul înțeles al expresiei, nu poate fi luată în considerare, fără a integra printre factorii ei de referință, arta, care găsește noi forme de reflectare și cunoaștere a realității în conformitate cu imaginația creatoare a omului și știința, care mai mult ca oricând, devine primordială pe planul vieții sociale.

Axarea educației viitorului pe această relație dialectică înseamnă a promova efectiv arta și știința în poziții de factori fundamentali în procesul de formare a personalității omului. Educația prin artă și știință, trebuie să formeze nu numai facultățile intelectuale, ci și voința, sentimentele și imaginația. Din acest motiv se impune că proiectarea viitoarelor forme de educație prin știință și artă, să cuprindă și ceea ce se găsește la frontiera dintre știință și fantezie și permite exercitarea gândirii îndrăznețe, a imaginației.

Sensul actual al transmiterii de cunoștințe către tânăra generație vizează capacitatea de a gândi creator, deprinderea de a cerceta și de a descoperi adevăruri noi. În fața acestor cerințe de mare complexitate, toate sistemele și subsistemele de învățământ sunt confruntate cu două grupe de probleme. Prima grupă se referă la ceea ce se transmite tinerilor, la domeniile, capitolele și temele fundamentale din sfera cunoștințelor umane, tehnice și artistice, capabile să transfere experiența de valori și sensibilitate a generațiilor anterioare, în așa fel încât din ea să izvorască nu numai capacitatea de a răspunde solicitărilor intense, ci și forța de creație menită să ducă mai departe izbânzile gândirii și simțirii umane.

O a doua grupă de probleme se referă la modul de transmitere a sistemului de cunoștințe, a modalităților de stimulare și dezvoltare a deprinderilor de cercetare și pasiunea pentru cercetarea științifică.

Răspunsul concret la aceste dificile probleme comportă implicații din toată sfera învățământului, începând cu planificarea și organizarea educației și terminând cu sistemul examenelor și repartizării în producție.

EVALUAREA ÎN LICEU ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Una din zonele cele mai controversate ale activității de învățământ, strâns legată totuși de stabilirea unui nivel de eficiență a activității de formare intelectuală, de pregătire a tinerei generații pentru o treaptă mai înaltă de învățământ, pentru viața profesională, o reprezintă verificarea cunoștințelor prin examene și concursuri.

S-a format o veritabilă mitologie în jurul momentului trecerii din liceu în învățământul superior. S-au alcătuit legende despre insuccesele surprinzătoare și dureroase ale unor elevi socotiți în liceu foarte buni, despre reușita „miraculoasă” a altora considerați mediocri, despre neconcordanța între solicitările liceului și cele ale învățământului superior.

Ce proces ciudat se petrece la nivelul acestui moment nodal al procesului de educație? Se schimbă criteriile de apreciere, sistemul de referință, sunt luate în considerare alte calități?

Adevărul este cuprins, parțial, în fiecare dintre aceste enunțări, depinzând și de alți factori care se cuvin la rândul-le cercetați în dinamica evoluției lor. Astfel progresul unui student în aprofundarea studiilor superioare depinde de mai multe elemente – de pildă, de nivelul cunoștințelor însușite, de sârghița și continuitatea în studiu, de atracția reală pentru ceea ce studiază. Concursul de admitere poate furniza cel mult informații asupra nivelului cunoștințelor și acesta destul de incomplet, informații aproximative asupra capacității celor reușiți de a face față activității lor viitoare.

Ample discuții critice vizează și modalitățile folosite în cadrul examenelor: sunt preferabile răspunsurile care solicită fie redactarea, fie expunerea personală, sau testele? Testele au avantajul că cer, pentru a fi rezolvate, puțin timp, evidențiază cu multă exactitate cunoștințele, iar marele număr al întrebărilor pe care le cuprind permit să se verifice, într-o

singură probă, cunoașterea cvasitotalității unei materii. Totodată ele asigură caracterul relativ și nu absolut al notelor, dată fiind existența normelor și prin urmare comparabilitatea mai obiectivă a rezultatelor. Partizanii formelor clasice de examen reproșează însă testelor faptul că, în general, ele concentrează atenția profesorilor asupra mecanismelor, făcându-i să neglijeze exprimarea scrisă a gândirii. În special în învățământul liceal sau superior testele evidențiază prea puțin anumite aspecte elaborate ale activității intelectuale: spiritul creator, concentrarea și ordonarea ideilor etc..

Critici importante se aduc și examenelor orale. Aceștia li se reproșează, mai ales, faptul că nu acordă șanse egale tuturor candidaților, întrebările care se pun fiind diferite ca volum și grad de dificultate. O pondere deosebită au apoi la examenele orale elementele de ordin afectiv, care pot afecta obiectivitatea aprecierii, întrucât îi impresionează foarte diferit pe elevi sau studenți: pe unii îi stimulează, în timp ce alții se inhibă și nu mai pot răspunde conform cu valoarea reală a pregătirii lor.

Ca și în celelalte activități umane, controlul este un instrument indispensabil pentru progresul învățământului. La capătul predării unei grupe de materii, controlul obiectiv permite să se constate în ce măsură eforturile au dat roade și să se deducă, din aceste constatări, concluzii pentru activitatea viitoare.

În prezent testarea și concursul au căpătat forme instituționalizate mult dincolo de aria învățământului, devenind în multe domenii, principalul mijloc de selecție profesională. Practicarea regulată a unui sistem de orientare și selecție conform capacităților rămâne, cred, necesară la toate nivelele învățământului.

Examenele sunt justificate în momentul de ramificație a școlii, al diversificării studiilor, dar și la intrarea în studii specializate. Astfel, examenul rămâne și mai departe, o formă de verificare colectivă unor capacități și achiziții individuale însușite tot în cadrul unei colectivități.

UN CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT DESCHIS ȘI FLEXIBIL

O restructurare globală a sistemului educativ școlar implică, în mod necesar o nouă concepție despre mediul ambiant școlar, o nouă concepție urbanistică, constructivă și arhitecturală cu privire la amplasarea într-un cadru optim, a proiectării și realizării construcției destinată activității de învățare. Nu poți concepe educația unor personalități care gândesc liber și creator, o educație de profunzime, o educație în spiritul dragostei și apropierii de natură, într-o școală de felul celor despre care Bacovia scria odinioară.

Educația privește în același timp și dezvoltarea socială a individului, capacitatea lui de a stabili raporturi pozitive și constructive cu alții, însușirea unor concepții și unui stil de comportare etic, asigurarea integrării în mediul social proxim, în societatea la nivel național și în societatea bazată pe relații internaționale. Iată de ce, vor fi întotdeauna necesare colectivitățile formate din oameni care să îndeplinească funcția de educatori și oameni care învață. Aceste colectivități vor avea nevoie de locuri în care să-și desfășoare activitatea lor, în acest sens, putându-se vorbi de necesitatea de a avea construcții școlare bine dotate și echipate, care să răspundă nevoilor pentru o lungă perioadă de timp.

Noul rol al educatorului constă în indicarea surselor de „extragere” a cunoștințelor, a modului de integrare activă a acestora, în așa fel încât să devină ”sesamul” deschizător de drum într-o lume din ce în ce mai complexă. În cadrul unor asemenea raporturi de un tip cu totul nou pe care le va stabili cu elevii, profesorul își va îmbogăți propriile cunoștințe, tehnica de formare, se va perfecționa pe sine.

O principală carență a învățământului, care persistă încă, se referă la concepția pregătirii educatorilor. Nu numai în optica tradițională profesorul era pregătit odată pentru totdeauna, dar formația lui se limita la un bagaj de cunoștințe și deprinderi orientat exclusiv către formarea

intelectuală a elevilor. Într-o societate cu valențe educative ridicate, trebuie regândită concepția formării educatorilor, precum și reciclarea adevărată a profesorilor. Țelurile care vizează pregătirea și perfecționarea profesorilor sunt acelea de a făuri militanți pentru promovarea valorilor umane superioare: idealurile de pace, progres, libertate, dezvoltarea personalității umane. Această pregătire se va împleni strâns cu pregătirea științifico-tehnică, cu posibilitatea de a se adapta progresului.

Tendențele majore ale educației contemporane și noile solicitări care se adresează educatorilor modifică și funcțiile universității. Instituția de învățământ superior își încheia misiunea în momentul când un tânăr își lua diploma de absolvent. Astăzi, una din sarcinile de bază ale universității este de a-i urmări în continuare pe absolvenți, pentru ca ei să-și poată reînnoi formația culturală și profesională. Universitarul are deci datoria să se integreze mai mult în circuitul general al învățământului, să contribuie nemijlocit la structurarea concepției științifice și educative a celorlalți membri ai corpului didactic. Principala direcție de perfecționare a profesorilor trebuie orientată spre înarmarea acestora cu ceea ce am omis să oferim promoțiilor mai vechi de studenți: modele care duc la descoperire atât în știință cât și în universul uman. Numai o strategie didactică globală, poate asigura constituirea și progresul unei didactici, care să fie în același timp științific fundamentată și operațională.

Un sens negativ au însă crizele ale unor sisteme de învățământ, strâns corelate cu criza de sistem social-economic în ansamblul ei, pierderea contactului cu viața, producția în gol a școlii, conflictul grav între cerințele și aspirațiile tinerelor generații și valorile educative anacronice de tip scolastic.

Cercetate din aceste puncte de vedere diametral opuse își găsesc soluții de conținut și eficiență total diferite atât problemele cu scadență imediată ale învățământului, cum sunt: renovarea conținutului unor discipline, perfecționarea tehnologiei didactice, modificarea mediului ambiant al educației, cât și preocupările permanente sau cu scadență mai îndepărtată: tendința obiectivă spre extinderea duratei învățământului general, calitatea sistemului educativ raportată la solicitările societății etc..

Școala de mâine trebuie să garanteze fiecărui copil un minim destul de ridicat de randament în utilizarea aptitudinilor fundamentale, prin utilizarea de ritmuri proprii de învățare pentru fiecare individ, copilul învățând să facă față solicitărilor noi și foarte diverse ale vieții.

Viitorul educației va trezi interesul părinților încă tineri care vor să înțeleagă procesele educative în care sunt angajați proprii copii iar prin deschiderea către concepțiile și modalitățile practice în care se realizează progresul în educație, va câștiga atenția educatorilor tineri și a studenților.

BIBLIOGRAFIE

1. Charles Duhigg, *The Power of Habit: Why We Do What We Do, and How To Change*, Editura Cornerstone, 2013
2. Octavian Saiu, *Lecția o meditație cu șapte teme*, Editura Nemira, 2016.
3. Paul Slayer Gheorghiu, *Cronicile Vulpii*, Editura Narator, 2015
4. Robert Greene, *Mastery*, Editura Profile Books Ltd, 2012
5. Salman Kan, *O singură școală pentru toată lumea, Să regândim educația*, Ediția I, 2013